

Kooperationens avtalspension, KAP

– ett viktigt tillägg

2013

Facket
försäkrar

Din avtalspension – ett viktigt tillägg

När du så småningom går i pension kommer du att få pension från två håll: Allmän pension och avtalspension. Den allmänna pensionen får du en sammanställning av varje år i ett stort orange-färgat kuvert. Där beskrivs inkomstpensionen, premiepensionen och eventuell tilläggs pension.

Därtill har du ytterligare en pension. Det är din Kooperationens Avtalspension, KAP som facket har förhandlat fram i kollektivavtal. Avtalet har förbättrats stegvis och dessa förbättringar har lett till att LO-grupperna nu har pensionsvillkor som är likvärdiga med tjänstemännens.

Pensionsrätt både under och över ”taket”

Det allmänna pensionssystemet har ett tak på 7,5 inkomstbasbelopp (35 375 kr/mån år 2013). Inkomster över taket ger inte högre pension.

Det ger däremot Kooperationens Avtalspension, KAP:

Gäller från och med	Pensionspremie för lönedelar under 7,5 inkomstbasbelopp (mot-svarar 35 375 kr/mån 2013)	Pensionspremie för lönedelar över 7,5 inkomstbasbelopp
2012	4,5 procent	30 procent

Pensionspremien betalas in av arbetsgivaren en gång i månaden. ”Din” andel sätts in på ditt ”pensionskonto” i KAP och du får själv välja pensionsförvaltare och pensionsform för hela premien.

Hur stor pensionen sedan blir när du gått i pension, beror på premiens storlek, av hur många år den betalas in samt av hur pengarna förvaltas.

Allt arbete ger pension

Avtalspensionen grundas på din sammanlagda lön varje månad. Alla slags löneinkomster ger dig rätt till pension. Även vikariat, deltidsanställningar och extrajobb, liksom övertids- och OB-ersättning ger pensionsrätt.

Det enda du behöver tänka på är om det finns kollektivavtal på din arbetsplats. Avtals-

pensionen är ju en del av kollektivavtalet mellan LO och Kooperationens Förhandlingsorganisation KFO.

Möjlighet till lokala/individuella förbättringar

Dessutom har det lokala facket och arbetsgivaren rätt att komma överens om en högre pensionsavsättning, alltså att en viss arbetsgivare betalar in mer till avtalspensionen än vad det centrala avtalet föreskriver. Detsamma gäller för individuella överenskommelser mellan arbetsgivaren och en enskild anställd.

Om du byter avtalsområde

Den pensionsrätt som du tjänar in i Kooperationens Avtalspension, KAP, finns kvar om du byter jobb och börjar omfattas av en annan avtalspensionsplan. Värdet på din intjänade pension, det vill säga de inbetalade premierna, förändras dock uppåt eller nedåt beroende på värdeutvecklingen i det förvaltningsalternativ som du valt.

Extra insättning till KAP om du förlorar jobbet på grund av arbetsbrist

Om du varit anställd i minst 36 månader (tre år) när din anställning upphör, har du rätt till en extra insättning till din Kooperationens Avtalspension, KAP. Det är pensionsplanens så kallade premieregleringsfond som betalar in pengarna. Den partssammansatta KFF-nämnden bestämmer varje år hur många månadspremier som engångsbeloppet ska omfatta, vanligtvis är det tolv.

Startålder för pensionsrätt 25 år

Från och med den månad då du fyller 25 år börjar du tjäna in pensionsrätt i Kooperationens Avtalspension, KAP. Så länge du är kvar inom avtalsområdet fortsätter du att tjäna in till din pension fram till 65 års ålder.

Du väljer själv pensionsform och förvaltare

I Kooperationens Avtalspension, KAP, bestäm-

mer du själv hur pengarna ska förvaltas. Pensionsval i KAP gäller tre saker:

- Vilken pensionsform: traditionell pensionsförsäkring eller fondförsäkring.
- Vilken förvaltare.
- Eventuellt frivilligt återbetalningsskydd som tillval. (I KAP ingår redan ett familjeskydd på två förhöjda prisbasbelopp under fem års tid.)

Vad är traditionell pensionsförsäkring?

I traditionell pensionsförsäkring är det i huvudsak förvaltaren som bestämmer hur pengarna ska placeras. Du får någon form av garanti som gäller insatta pengar och/eller en viss avkastning. Garantins utformning varierar mellan förvaltarna.

Vad är fondförsäkring?

I fondförsäkring är det du själv som väljer vilken eller vilka av "din" valda förvaltares fonder som du placerar pensionspengarna i. Du tar själv ansvaret för dina placeringar. Försäkringsbolaget

ger ingen garanti. En fondförsäkring kan både öka och minska i värde.

KAP-Familjeskydd ingår automatiskt i KAP

KAP-Familjeskydd innebär att två förhöjda prisbasbelopp per år kan betalas till i första hand make, registrerad parter eller sambo under fem års tid. Om vuxen efterlevande inte finns, betalas försäkringsbeloppet till arvsberättigade barn. Denna fördelning enligt det generella förmånstagarförordnandet kan ändras.

För att omfattas av KAP-Familjeskydd ska du ha fyllt 18 år men inte 65 år och påbörjat en tillsvidareanställning för att utföra arbete under minst tre kalendermånader.

Återbetalningsskydd som tillval

Om du vill ha ett extra skydd för din familj vid dödsfall, kan du välja återbetalningsskydd. Det innebär att vid dödsfall före 65 år utbetalas pensionskapitalets värde på dödsdagen till förmånstagare under fem års tid. Vid dödsfall efter 65 års ålder övergår utbetalningarna till förmånstagare

under den tid som återstår, dock högst 20 år sammanlagt.

Att tänka på beträffande återbetalningsskydd

- Din egen pension blir lägre. Kostnaden för återbetalningsskydd tas ut i form av att du inte får del av pengar som blir kvar efter sparare som avlidit utan återbetalningsskydd, så kallade arvsvinster.
- Hälsoprövning krävs om du väljer återbetalningsskydd senare än vid det första möjliga valtillfället. Du slipper dock hälsoprövning om du gör ett tillval av återbetalningsskyddet inom ett år från det att du gifter dig, blir sambo eller får barn (så kallad familjehändelse).
- Förmånstagare till återbetalningsskyddet (och KAP-Familjeskydd) är i första hand din make, registrerade partner eller sambo och i andra hand dina arvsberättigade barn. Du kan anmäla annat förmånstagarförordnande till Pensionsvalet, men bara personer inom en viss begränsad krets får vara förmånstagare.

Avtalspension även om du blir sjuk

Du fortsätter att tjäna in pensionsrätt även om du blir långvarigt sjuk – till och med om din anställning upphör därför att du har beviljats sjukersättning.

Den här extra tryggheten kallas premiefrielseförsäkring. Den betalar pensionspremien för dig när arbetsgivaren inte betalar lön därför att du är sjuk.

Förutsättningen för att du ska få del av premiefrielseförsäkringen är att du anmäler sjukdom till AGS-försäkringen eller arbets-skada till TFA-försäkringen. AFA Försäkring tar emot anmälan antingen på kundwebben, www.afaforsakring.se/kundwebb eller på pappersblankett.

I försäkringen finns dessutom ett särskilt skydd för dig som förlorat jobbet och sedan blir sjuk och inte kan söka nya jobb. Om det sker inom 90 dagar efter att du slutat det förra jobbet går premiefrielseförsäkringen in och betalar in till din avtalspension.

Avtalspension även vid bland annat föräldraledighet

Premiebefrielse gäller också graviditetspenning och vid högst 13 månaders föräldraledighet med föräldrapenning i samband med barns födelse. Från och med 2012 får du premiebefrielse också under tid med graviditetspenning.

Observera att du måste anmäla dig separat för att få premiebefrielse vid graviditetspenning eller föräldrapenning. Du kan använda AFA Försäkrings kundwebb (www.afafor-sakring.se/kundwebb) eller en pappersblankett. Föredrar du pappersblankett så finns sådana hos facket, din arbetsgivare och hos AFA Försäkring.

Du kan i vissa fall också få kompensation om du varit tvungen att ta ett lägre betalt jobb efter en arbetsskada. Om du är i den situationen och fått arbetsskadelivränta, får du också premiebefrielse (som du inte behöver ansöka om, det sker automatiskt).

ATT TÄNKA PÅ NÄR DU SKA GÖRA PENSIONSVAL

Pensionen är dina pengar, din framtid. Därför är pensionsvalen särskilt viktiga för dig som är ung.

I minst två av dina pensioner ska du göra egna val: den allmänna premiepensionen och i Kooperationens Avtalspension, KAP. Första gången du får välja, skickas information hem till dig automatiskt.

- *Premiepensionen*: 2,5 procent av din bruttolön om du är född efter 1953 (en lägre procentsats gäller om du är född 1938–1953). Premi pensionsvalet inklusive omval sköts av Pensionsmyndigheten.
- *Kooperationens Avtalspension, KAP*: Din arbetsgivare betalar under 2013 in ett belopp som motsvarar 4,5 procent av din bruttolön under 35 375 kr i månaden och 30 procent på eventuella lönedelar däröver. Pensionsval, inklusive omval sköts av valcentralen Pensionsvalet.

Höga avgifter = Du förlorar mycket pengar

Olika förvaltare tar olika mycket betalt för att förvalta dina pensionspengar. Det kallas förvaltningsavgift och uttrycks i procent.

Här gäller det att se upp! En procent hit eller dit kanske inte låter så mycket. Men en procents skillnad i avgift kan betyda tjugo till tjugofem procents skillnad i pension om fyrtio år!

Om avgiften är hög, kan alltså en fjärdedel av dina pengar gå bort i avgifter.

Hur du än väljer, är det viktigast att du väljer medvetet och med eftertanke. Du kanske inte själv kan styra hur mycket dina pengar ska växa, men du kan alltid styra hur mycket eller lite som ska gå bort i förvaltningsavgifter.

LO äger hälften i två bolag

Betala inte höga avgifter i onödan, utan välj så att det är du som får ut största möjliga pension.

AMF heter det bolag som skapades redan när Avtalspension SAF-LOs föregångare, Särskild tilläggspension, fanns. LO och Svenskt Näringsliv äger hälften var av AMF som drivs utan vinstintresse.

Detsamma gäller Folksam. Gör du inte ett aktivt val för din Kooperationens Avtalspension, KAP, så placeras dina pensionspremier i en traditionell pensionsförsäkring utan återbetalningsskydd i Folksam.

Även du som väljer aktivt kan välja Folksam eller AMF som förvaltare. För Kooperationens Avtalspension, KAP, har du, som sagt, både traditionell försäkring och fondförsäkring att välja mellan. För premiepensionen finns fonder.

1998 skapades ett andra pensionsbolag med LO och LO-förbunden som hälftenägare: Folksam-LO Fondförsäkring. Inför det första pensionsvalet i Avtalspension SAF-LO (som är pensionsplanen KAPs motsvarighet för arbetare inom LOs och

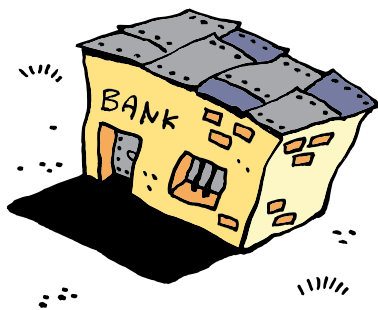
Svenskt Näringslivs privata avtalsområde) beslutade LO att skapa egna fonder som fick till uppgift att pressa ner avgifterna så mycket som möjligt, men också se till att placera pengarna så lönsamt som möjligt.

Folksam-LO Fondförsäkring är en av de förvaltare du kan välja för att ta hand om dina pensionspengar. Det bolaget har olika fonder lämpliga för unga eller äldre beroende på vilken risk du vill ta.

Facket har hela tiden full insyn i och kontroll över bolaget. Det gör att vi kan garantera låga avgifter – inte bara på kort, utan även på lång sikt. Alla vinster som uppstår i det här bolaget går tillbaka till pensionsspararna genom att avgifterna sänks ännu mer.

Vill du veta mer?

Fråga din fackliga försäkringsinformatör eller ditt lokala fack. Sök info på www.pensionsvalet.se för Kooperationens Avtalspension, KAP, www.pensionsmyndigheten.se för premiepensionen eller på www.amf.se eller www.folksamlopension.se.

www.lo.se